

De leraar binnen school en maatschappij (H002197)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 4.0   **Studietijd 120 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2025-2026

A (semester 1)	Nederlands	Gent	werkcollege zelfstandig werk hoorcollege
B (semester 1)	Nederlands	Brugge	hoorcollege zelfstandig werk werkcollege
K (semester 1)	Nederlands	Kortrijk	zelfstandig werk werkcollege hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2025-2026

Tuytens, Melissa	PP06	Verantwoordelijk lesgever
Bradt, Lieve	PP04	Medelesgever
Vanderlinde, Ruben	PP06	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2025-2026

	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	4	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	4	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	4	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting archeologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de economie (afstudeerrichting bestuurskunde en publiek management)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting bio-engineering)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting biologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting chemie)	4	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (afstudeerrichting communicatiewetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (afstudeerrichting criminologische wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting diergeneeskunde)	4	A
Educatieve Master of Science in de economie (afstudeerrichting economische wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting engineering en technologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting	4	A

geografie en geomatica)		A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie(afstudeerrichting geologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen(afstudeerrichting geschiedenis)	4	A
Educatieve Master of Science in de economie(afstudeerrichting handelswetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie(afstudeerrichting informatica)	4	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen(afstudeerrichting kunstwetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting medische wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen(afstudeerrichting moraalwetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen(afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen(afstudeerrichting politieke wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen(afstudeerrichting psychologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen(afstudeerrichting rechten)	4	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen(afstudeerrichting sociologie)	4	A
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	4	A
Educatieve Master of Science in de economie(afstudeerrichting toegepaste economische wetenschappen)	4	A
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	4	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen(afstudeerrichting wijsbegeerte)	4	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie(afstudeerrichting wiskunde)	4	A
Educatieve Master of Science in de lichamelijke opvoeding	4	A
Master of Science in Electromechanical Engineering(afstudeerrichting Control Engineering and Automation)	4	A
Master of Science in Electromechanical Engineering(afstudeerrichting Electrical Power Engineering)	4	A
Master of Science in Electromechanical Engineering(afstudeerrichting Maritime Engineering)	4	A
Master of Science in Electromechanical Engineering(afstudeerrichting Mechanical Construction)	4	A
Master of Science in Electromechanical Engineering(afstudeerrichting Mechanical Energy Engineering)	4	A
Master of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen(afstudeerrichting audiologie)	4	A
Master of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen(afstudeerrichting logopedie)	4	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting archeologie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting bestuurskunde en publiek management)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting bio-engineering)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	4	A, B, K

Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biologie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting chemie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting communicatiewetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting criminologische wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting diergeneeskunde)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting economische wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting engineering en technologie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geografie en geomatica)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geologie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting geschiedenis)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting handelswetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting informatica)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting kunstwetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting medische wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting moraalwetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting politieke wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting psychologie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting rechten)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting sociologie)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste economische wetenschappen)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting wijsbegeerte)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting wiskunde)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (verkort traject)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de lichamelijke opvoeding (verkort traject)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)	4	A, B, K
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	4	A, B, K

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Onderwijsorganisatie, onderwijsbeleid, schoolbeleid, rechtspositie leraren en leerlingen, kinderrechten, onderwijs en samenleving

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot realisering van de basiscompetenties voor leraren, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster

Inhoud

Module 1: onderwijsbeleid

- Horizontale pijlers in het onderwijsbeleid.
  - Vrijheid van onderwijs
  - Leerplicht
  - Gemeenschapsmaterie
  - Kwaliteitszorg en bewaking (kwaliteitsdriehoek: eindtermen en ontwikkelingsdoelen, pedagogische begeleiding, onderwijsinspectie, verdere evoluties)
  - Diversiteit en inclusie: historiek, bepalingen en impact van de verschillende GOK-decreten, het M-decreet
  - Participatie van verankerde stakeholders: historiek, bepalingen en impact van het participatiedecreet
  - Vlaamse-Europese kwalificatiestructuur
- Verticale pijlers in het onderwijsbeleid: structuur, organisatie en regelgeving in het onderwijs in Vlaanderen (focus op secundair en hoger onderwijs)

Module 2: Directies en leraren in het onderwijsveld

- Beroepsprofiel en basiscompetenties leraren
- Statuut en rechtspositie leraren
- Functioneringsgesprekken en evaluatie van leraren
- Schoolklimaat en cultuur
- Leiderschapstijlen van directies
- De school als lerende organisatie

Module 3: Actuele maatschappelijke vraagstukken

- Kinderrechten en onderwijs
- De figuur van de leraar in een diverse samenleving
- Actuele ontwikkelingen op het snijvlak tussen welzijn-onderwijs

Begincompetenties**Eindcompetenties**

- 1 Inzicht hebben in structureren en systemen op verschillende onderwijs- en leerniveaus, in het bijzonder het secundair en hoger onderwijs in Vlaanderen
- 2 Het Vlaamse onderwijsbeleid analyseren vanuit de spanning centralisering-decentralisering
- 3 Het Vlaamse onderwijsbeleid situeren in een bredere historisch-maatschappelijke context.
- 4 Het decreet op de inspectie en de begeleiding situeren binnen het streven naar meer responsabilisering van scholen.
- 5 De rol van eindtermen en ontwikkelingsdoelen beschrijven in het licht van de kwaliteitsbewakende opdracht van de overheid.
- 6 De besproken decreetgeving m.b.t. het beroepsprofiel en de basiscompetenties leraren, statuut leraren en leerlingen, toepassen op casussen.
- 7 De databank "edulex" van het Departement onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap hanteren.
- 8 Het participatiedecreet en het gelijke onderwijskansendecreet situeren binnen een emancipatorische onderwijsvisie
- 9 De rol van de school en de leraar duiden vanuit het perspectief van meer autonomie voor scholen.
- 10 Verschillen in schoolculturen en het functioneren van directies herkennen in casussen.

- 11 Een standpunt innemen m.b.t. het maatschappelijk debat betreffende actuele onderwijskundige thema's
- 12 Inzicht hebben in de brede betekenis van kinderrechten voor onderwijs
- 13 Het belang zien van een goede samenwerking tussen onderwijs en welzijn

Creditcontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via creditcontract gevolgd worden

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Voor de student-leraren in een **LIO-baan** worden de bovenstaande doelstellingen en competenties gerealiseerd via een alternatief portfoliotraject. De opdrachten zijn uitgewerkt in een handleiding. Er wordt voorzien in een aantal contactmomenten, intervisie en begeleidingsmomenten. Een volwaardige LIO-baan impliceert een onderwijsopdracht van minimaal 500 uren wat neerkomt op twee derde van een fulltime opdracht of bij benadering 12u per lesweek. Studenten met een LIO-baan tussen 200u en 500u worden als deeltijds LIO toegelaten. Een kandidaat met een LIO-baan van minder dan 200 uren (dit komt overeen met een lesopdracht van minder dan 5u per week) wordt niet toegelaten tot het portfoliotraject. De student volgt dan het gewone leertraject.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Roger Standaert Martin Valcke Melissa Tuytens Ruben Vanderlinde (2023). Onderwijsbeleid in Vlaanderen. (derde herwerkte uitgave) Acco learn.

Richtprijs: € 50

Optioneel: nee

Referenties

- Valcke, M. & Standaert, R. (2020). Onderwijsbeleid in Vlaanderen. Leuven/Den Haag: Acco
- Devos, G. (2004) Schoolmanagement. Een reflectie op de praktijk van de schoolleider. Wolters Plantyn.
- Devos, G. & Tuytens, M. (2009). De rol van de schoolleider in een integraal personeelsbeleid mét evaluatie als centrale schakel. Personeel en Organisatie, 21, 53-76
- Masschelein, J. & Simons, M. (2012). Apologie van de school. Een publieke zaak. Acco: Leuven
- Vanobbergen, B. (2014). Het kind als burger. Kinderrechten als hefboom en inspiratiebron. Streven, juni 2014, 485-496.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Ondersteuning via Ufora.

Afspraak met verantwoordelijke lesgever of via secretariaat Vakgroep Onderwijskunde. Contact: secretariaat 09 264 62 51

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Niet-periodegebonden evaluatie (20%): participatie aan online leerpad(en), uitwerking van opdracht(en) in leerpad(en).

Periodegebonden evaluatie (80%): schriftelijke evaluatie (meerkeuze).

Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken via het portfoliotraject.

Eindscoreberekening

Een combinatie van periodegebonden evaluatie (80%) en niet-periodegebonden evaluatie (20%)

Studenten in een LIO-traject moeten zowel slagen voor het vakoverschrijdende portfolio als voor de afzonderlijke opdracht van dit opleidingsonderdeel.

Faciliteiten voor werkstudenten

Deelname aan inhaalexamens